

**Uchwała Nr LIX/321/2024 r.
Rady Powiatu w Kolbuszowej
z dnia 29 lutego 2024 r.**

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej
na lata 2024 – 2026.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2024 r., poz. 107) oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177)

**Rada Powiatu w Kolbuszowej
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 w brzmieniu, jak załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Kolbuszowej i Kierownikowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu

Mieczysław Burek

Załącznik do uchwały Nr LIX/321/2024 r.
Rady Powiatu w Kolbuszowej
z dnia 29 lutego 2024 r.

**Powiatowy Program Rozwoju
Pieczy Zastępczej
na lata 2024 – 2026**

Spis treści

I.	Wstęp	2
II.	Charakterystyka i analiza dotychczasowego rozwoju pieczy zastępczej w powiecie kolbuszowskim w latach 2021 - 2023	3
III.	Analiza sytuacji rodzin z terenu powiatu kolbuszowskiego	10
IV.	Diagnoza istniejącej infrastruktury w zakresie wspierania rodziny	14
V.	Analiza SWOT	15
VI.	Cele i zadania programu	16
VII.	Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2024 - 2026	19
VIII.	Źródła finansowania programu	20
IX.	Beneficjenci programu	20
X.	Realizatorzy programu	21
XI.	Ewaluacja i monitoring programu	21

I. Wstęp

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa ten obowiązek, jak również organizowanie dla dzieci całkowicie pozbawionych wsparcia ze strony rodziny naturalnej, rodzinnej i instytucjonalnej opieki zastępczej.

Podstawą opracowania niniejszego Programu jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426). Zgodnie z w/w ustawą zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej należą do zadań własnych powiatu. Program został przygotowany w oparciu o diagnozę sytuacji rodzinnej pieczyzastępczej funkcjonującej na terenie powiatu kolbuszowskiego oraz o aktualne potrzeby wynikające z konieczności umieszczenia dzieci poza rodzinami biologicznymi.

W związku z upływającym okresem obowiązywania poprzedniego Programu, należało opracować nowy dokument, który na bazie dotychczasowych doświadczeń uwzględni m.in. organizowanie opieki i wychowania w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, przyznawanie świadczeń przewidzianych ustawą, promowanie idei pieczy zastępczej i pozyskiwanie nowych jej form, wsparcie usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej itp.

Przedstawiony program służy usystematyzowaniu i ukierunkowaniu działań, ustaleniu priorytetów i zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie kolbuszowskim oraz jest podstawą do pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej konkursów ofert dotyczących realizacji rządowych programów w zakresie wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej, jak również do pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 – 2026 będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426),
- 2) Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1526),
- 3) Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r., poz. 2809)
- 4) Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r., poz. 571).

Dokument został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – Organizatora pieczy zastępczej w powiecie kolbuszowskim i jest zgodny z założeniami Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

II. Charakterystyka i analiza dotychczasowego rozwoju pieczy zastępczej w powiecie kolbuszowskim w latach 2021 - 2023

2.1. Analiza rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu kolbuszowskiego

Od 1 stycznia 2012 roku, zgodnie z art. 39 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- **spokrewniona** – małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka;
- **niezawodowa**- małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka;
- **zawodowa** - w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowiar odzinnego i zawodowa specjalistyczna.

2) rodzinny dom dziecka,

3) rodziny pomocowe (sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej jako organizator pieczy zastępczej w powiecie kolbuszowskim realizowało następujące zadania:

- 1) podejmowanie działań zmierzających do wytypowania rodzin bądź osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- 2) przyjmowanie wniosków małżeństw lub osób o ustanowienie ich rodziną zastępczą,
- 3) badanie warunków umożliwiających kwalifikowanie tych rodzin lub osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- 4) wydawanie decyzji administracyjnych o przyznaniu pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w nich umieszczonych,
- 5) zawieranie umów z rodzinami zastępczymi w sprawie pełnienia funkcji pogotowia rodzinnego,
- 6) prowadzenie rejestru rodzin zastępczych,
- 7) okresowe wizytowanie rodzin zastępczych celem badania stopnia wywiązywania się tych rodzin z pełnionej funkcji,
- 8) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych.

Rodzaje rodzin zastępczych, jakie funkcjonowały do tej pory na terenie powiatu kolbuszowskiego:

Rodziny zastępcze	2021 r.	2022 r.	2023 r.
spokrewnione	9	8	11
niezawodowe	9	11	8
zawodowe	2	2	2
Razem	20	21	20

Rodziny zastępcze	2021 r.	2022 r.	2023 r.
wszystkie rodziny zastępcze w naszym powiecie	20	21	20
w tym rodz. zastępcze w naszym powiecie, które miały pod opieką dzieci spoza powiatu	6	8	7

Rodziny zastępcze, które miały pod opieką dzieci z terenu powiatu kolbuszowskiego:

Rodziny zastępcze	2021 r.	2022 r.	2023 r.
rodz. zastępcze w naszym powiecie	14	13	13
rodz. zastępcze w innych powiatach	6	5	5
Razem	20	18	18

Wśród rodzin zastępczych finansowanych przez powiat kolbuszowski większość zamieszkuje na terenie naszego powiatu.

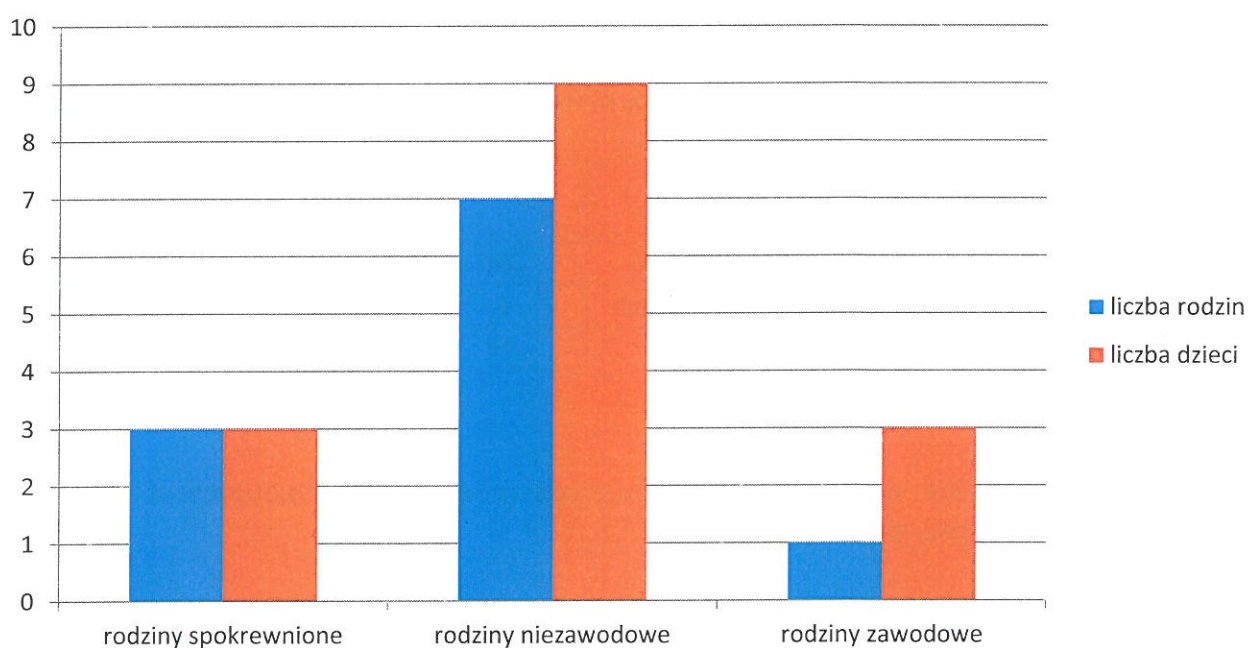
Dzieci z powiatu kolbuszowskiego przebywające w rodzinach zastępczych	2021 r.	2022 r.	2023 r.
na terenie powiatu	25	30	26
poza terenem powiatu	9	8	9
Razem	34	38	35

Nadal widoczne jest pozytywne zjawisko poszukiwania rodzin zastępczych raczej w naszym powiecie – większość dzieci z powiatu kolbuszowskiego umieszczana jest w naszych rodzinach.

Na terenie powiatu kolbuszowskiego na dzień 31.12.2023 r. funkcjonowały:

Rodzaje rodzin zastępczych	Liczba rodzin	Liczba dzieci
spokrewnione	3	3
niezawodowe	7	9
zawodowe	1	3
Razem	11	15

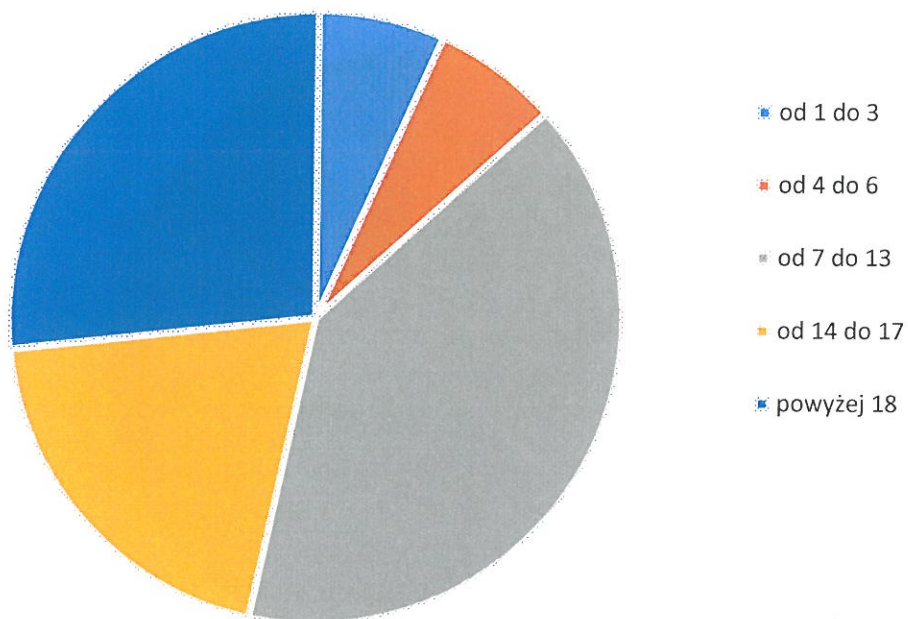
Wykres 1 Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach

Struktura rodzin zastępczych ze względu na wiek dziecka:

wiek dziecka \ rodziny	1 - 3	4 - 6	7 - 13	14 - 17	pow. 18
spokrewnione	----	----	1	2	----
niezawodowe	1	----	4	1	3
zawodowe	----	1	1	----	1
Razem	1	1	6	3	4

Wykres 2 Wiek dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

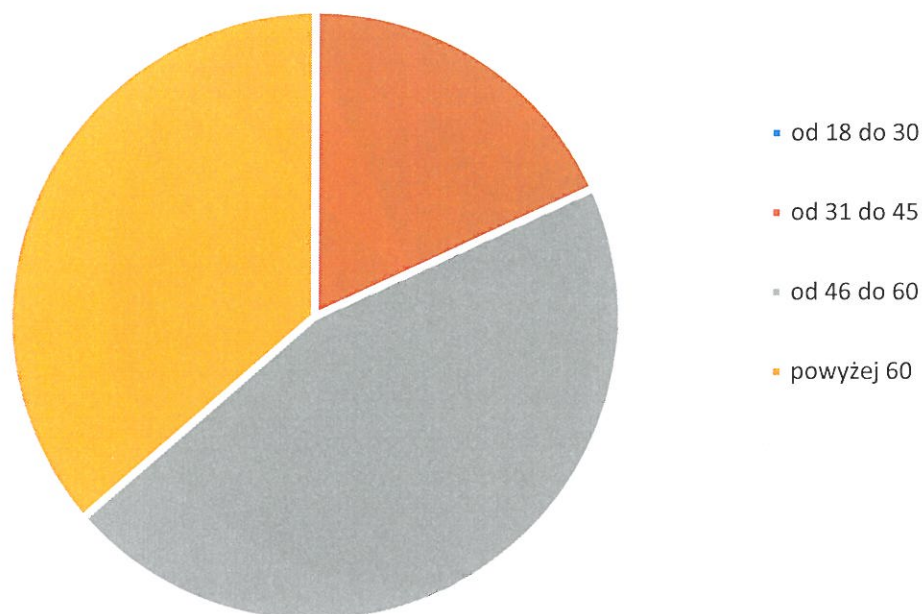

W rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu kolbuszowskiego przebywa najwięcej dzieci w wieku szkolnym od 7 do 13 lat.

Struktura rodzin ze względu na wiek rodziców zastępczych (wiek starszego z nich):

wiek rodziców rodziny	18-30	31-45	46-60	powyżej 60
Spokrewnione	----	----	1	2
Niezawodowe	----	2	3	2
Zawodowe	----	----	1	----
Razem	----	2	5	4

Wykres 3 Wiek rodziców zastępczych w powiecie kolbuszowskim

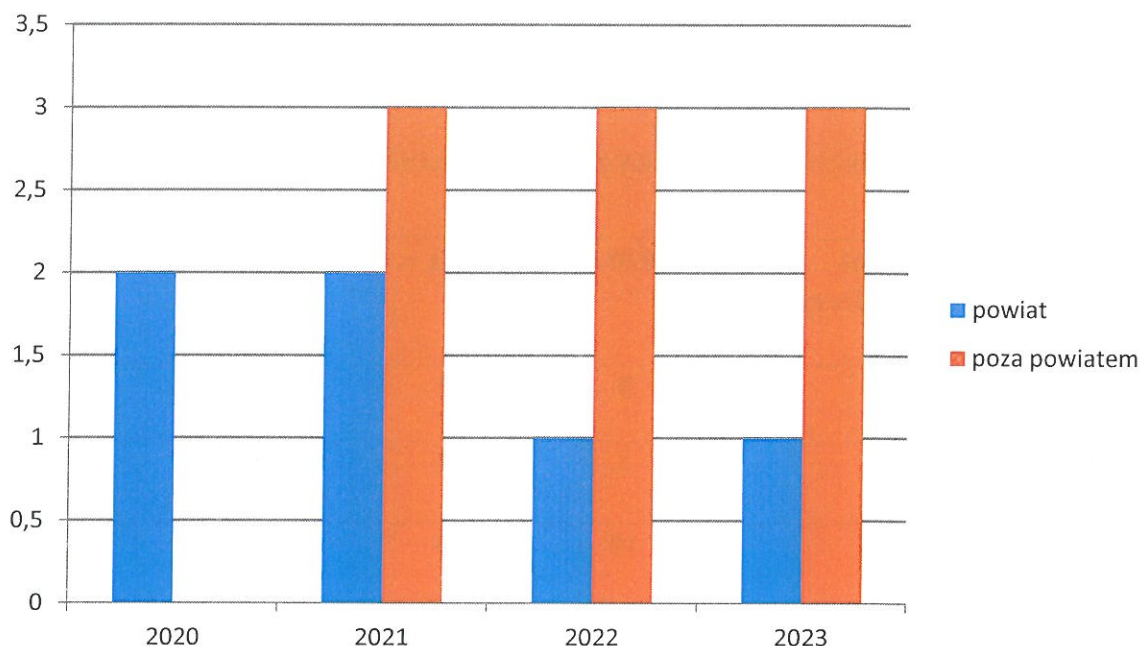
W ostatnich 3 latach całkowicie zmienił się profil rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu kolbuszowskiego. Wśród rodzin zastępczych obecnie przeważa grupa wiekowa od 46 do 60 roku życia. W większości są to rodziny niezawodowe, a rodzice zastępczy są aktywni zawodowo.

2.2. Analiza instytucjonalnej pieczy zastępczej z terenu powiatu kolbuszowskiego

Dzieci z powiatu kolbuszowskiego przebywające w placówkach	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
na terenie powiatu	2	2	1	1
poza terenem powiatu	0	3	3	3
Razem	2	5	4	4

W ostatnich czterech latach liczba dzieci umieszczanych w instytucjonalnej pieczy zastępczej utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie.

Wykres 4 Liczba dzieci umieszczona w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonuje jedna placówka opiekuńczo - wychowawcza „Nasz Dom” w Widelce, prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Św. Michała Archanioła. Placówka posiada 12 miejsc i spełnia wszystkie określone ustawą standardy. Placówka przeznaczona jest tylko dla dziewcząt.

Dzieci z powiatu kolbuszowskiego przebywające w pieczy zastępczej	2020 r.		2021 r.		2022 r.		2023 r.	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
w rodzinach zastępczych	43	95	34	87	38	90	35	90
w placówkach	2	5	5	13	4	10	4	10
Razem	45	100	39	100	42	100	39	100

Od roku 2022 do chwili obecnej w placówce opiekuńczo – wychowawczej na terenie powiatu kolbuszowskiego przebywa tylko 1 dziewczynka z naszego powiatu. Poza terenem

powiatu w pieczy instytucjonalnej przebywała 3 rodzeństwa, na chwilę obecną w pieczy instytucjonalnej poza powiatem nie przebywają żadne dzieci z powiatu kolbuszowskiego

Wyraźnie zaznacza się tendencja spadkowa, jeśli chodzi o procent dzieci umieszczonych w pieczy instytucjonalnej, w stosunku do pieczy rodzinnej. Jest to zamierzone działanie i kontynuacja kierunku obranego w poprzednim programie.

2.3. Analiza sytuacji usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej

Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
z rodzin zastępczych	8	2	5	8
z placówek	2	1	1	0
Razem	10	3	6	9

Większość usamodzielnianych wychowanków na terenie powiatu kolbuszowskiego pochodzi z rodzinnej pieczy zastępczej.

Poziom wykształcenia usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej – stan na koniec 2023 r.

Poziom wykształcenia usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej	z rodzin zastępczych		z placówek		Razem	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
wyższe	2	25	0	0	2	25
policealne	1	12,5	0	0	1	12,5
średnie	2	25	0	0	2	25
zasadnicze zawodowe	3	37,5	0	0	3	37,5
Razem	8	100	0	100	8	100

2.4. Wnioski z analizy pieczy zastępczej w powiecie kolbuszowskim w latach 2020 - 2023:

1. W latach 2020 – 2023 liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych wykazywała duży spadek.
2. Większość rodzin zastępczych na terenie powiatu, to rodziny niezawodowe, w wieku produkcyjnym.
3. Większość dzieci przebywających w rodzinach zastępczych jest obecnie w wieku szkolnym od 7 do 13 roku życia.
4. W latach 2021 – 2023 zauważa się tendencję wzrostową liczby usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej.
5. Bardzo mała liczba rodzin zastępczych zawodowych na terenie powiatu (obecnie tylko 1 rodzina).
6. Brak interwencyjnej formy pieczy zastępczej na terenie powiatu kolbuszowskiego.
7. Liczba dzieci umieszczanych w placówkach utrzymuje się na tym samym poziomie. Z ogólnej liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej 90% stanowią dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych, a tylko zaledwie 10% w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
8. Największy odsetek wychowanków pieczy zastępczej podejmuje wykształcenie zasadnicze zawodowe (37,5%) i wyższe (25%).
9. Brak mieszkań chronionych oraz perspektyw pracy dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej na terenie powiatu.

Analizując powyższe wnioski zauważamy dużą tendencję spadkową w ilości funkcjonujących rodzin zastępczych oraz tendencję wzrostową w ilości usamodzielnianych wychowanków. Widoczna jest także tendencja odchodzenia od umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na rzecz rodzin zastępczych – jest to zgodne z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

III. Analiza sytuacji rodzin z terenu powiatu kolbuszowskiego

3.1. Analiza sytuacji rodzin z terenu powiatu kolbuszowskiego, przejawiających trudności opiekuńczo – wychowawcze

Liczba rodzin przejawiających problemy opiekuńczo – wychowawcze, objętych pomocą OPS i liczba dzieci w tych rodzinach - dane z Ośrodków Pomocy Społecznej powiatu kolbuszowskiego:

gmina	dane za 2021 r.		dane za 2022 r.		dane za 2023 r.	
	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci
Kolbuszowa	27	57	36	73	31	67
Cmolas	14	33	14	33	19	43
Dzikowiec	3	4	3	7	3	7
Majdan Królewski	8	17	7	16	10	19
Niwiska	10	13	9	11	12	16
Raniżów	3	5	2	1	2	1
razem	65	129	71	141	77	153

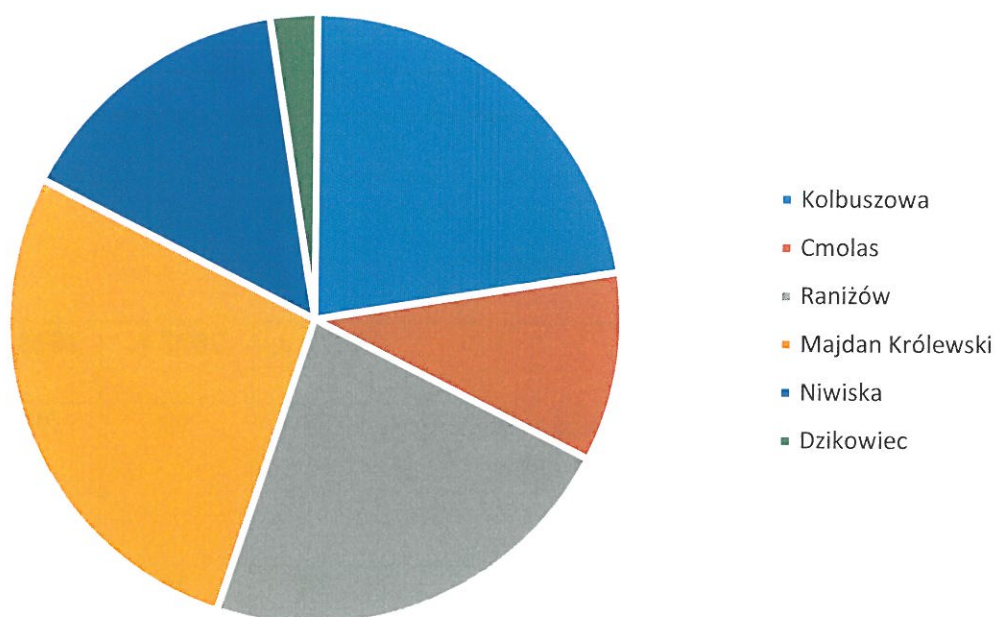
Liczba rodzin z poszczególnych gmin powiatu kolbuszowskiego objętych asystenturą rodziny - dane z Ośrodków Pomocy Społecznej powiatu kolbuszowskiego:

gmina	dane za 2021 r.		dane za 2022 r.		dane za 2023 r.	
	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci
Kolbuszowa	19	37	20	38	27	55
Cmolas	5	12	5	12	6	15
Dzikowiec	3	4	2	3	3	7
Majdan Królewski	6	10	5	8	9	14
Niwiska	8	14	6	13	2	3
Raniżów	6	15	9	24	11	29
razem	47	92	47	98	58	123

Gmina	Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej z poszczególnych gmin powiatu w latach 2021 – 2023
Kolbuszowa	13
Cmolas	3
Raniżów	5
Majdan Królewski	6
Niwiska	7
Dzikowiec	4
Razem	38

Największa liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, pochodzi z największej gminy powiatu: Kolbuszowej, drugą Gminą pod względem liczby umieszczonych dzieci w pieczy zastępczej są Niwiska i Majdan Królewski. Następnie Raniżów, Dzikowiec i Cmolas.

Wykres 5 Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej z poszczególnych gmin powiatu kolbuszowskiego w latach 2021 - 2023

Liczba rodzin z poszczególnych gmin powiatu kolbuszowskiego wymagających objęcia asystenturą rodziny - dane z Ośrodków Pomocy Społecznej powiatu kolbuszowskiego:

Gmina	liczba rodzin dane za 2021 r.	liczba rodzin dane za 2022 r	liczba rodzin dane za 2023 r
Kolbuszowa	11	14	14
Cmolas	0	0	0
Dzikowiec	3	2	3
Majdan Królewski	2	2	1
Niwiska	8	6	2
Raniżów	0	0	0
razem	24	24	20

Liczba wniosków z poszczególnych gmin powiatu kolbuszowskiego skierowanych do Sądu w sprawach opiekuńczo – wychowawczych - dane z Ośrodków Pomocy Społecznej powiatu kolbuszowskiego:

Gmina	liczba wniosków dane na koniec 2021 r.	liczba wniosków dane na koniec 2022 r.	liczba wniosków dane na koniec 2023 r
Kolbuszowa	5	7	9
Cmolas	2	0	2
Dzikowiec	1	1	1
Majdan Królewski	0	3	6
Niwiska	1	1	4
Raniżów	0	0	0
razem	9	12	22

Działania Sądu Rejonowego w Kolbuszowej:

działania Sądu:	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba prowadzonych postępowań w zakresie ograniczenia bądź pozbawienia władzy rodzicielskiej	58	78	93
Liczba rodzin objętych nadzorem kuratorskim	20	26	22

Gmina	liczba nowych umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej dane za lata 2021 – 2023
Kolbuszowa	5
Cmolas	0
Dzikowiec	3
MajdanKrólewski	0
Niwiska	3
Raniżów	0
razem	11

Według informacji uzyskanych z Sądu Rejonowego w Kolbuszowej w roku 2023 toczyły się 93 postępowania w zakresie ograniczenia bądź pozbawienia władzy rodzicielskiej, a nadzorem kuratorskim objętych było 22 rodziny.

Aktualnie w Sądzie Rejonowym w Kolbuszowej nie toczy się żadne postępowanie dotyczące władzy rodzicielskiej.

3.2 Wnioski z analizy sytuacji rodzin z terenu powiatu kolbuszowskiego przejawiających trudności opiekuńczo – wychowawcze

1. Nieznacznie zwiększa się liczba rodzin przejawiających trudności opiekuńczo – wychowawcze, objętych opieką ośrodków pomocy społecznej. W roku 2021 ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu obejmowały opieką 65 rodzin przejawiających trudności opiekuńczo – wychowawcze, w których wychowywało się 129 dzieci. W roku 2022 liczba rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi minimalnie wzrosła (71 rodzin, w których przebywało 141 dzieci). W roku 2023 pod opieką ośrodków pomocy społecznej na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonowało 77 rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi, w których wychowywało się 156 dzieci. Jest to znaczny spadek, w stosunku do poprzedniego badanego okresu.
2. Minimalnie wzrosła liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny. W 2021 r. objęto pomocą asystenta 47 rodzin, w których wychowywało się 92 dzieci, w 2022 r. objęto pomocą asystenta również 47 rodzin, w których wychowywało się 98 dzieci, a w 2023 r. - 58 rodzin i 123 dzieci.
3. Zmniejsza się liczba rodzin wymagających objęcia pomocą asystenta rodziny. Na koniec 2023 r. wg. danych z poszczególnych gmin, objęcia asystenturą wymagało jeszcze 20 rodzin. Liczba ta jest minimalnie niższa niż w roku 2022 i 2021.
4. Wzrasta liczba wniosków kierowanych do Sądu w sprawach opiekuńczo – wychowawczych z poszczególnych ośrodków pomocy społecznej. W latach 2021 do 2023 było to w sumie 43 wnioski.

5. Bardzo niewielki odsetek toczących się w Sądzie spraw dotyczących władzy rodzicielskiej kończy się umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Sąd Rejonowy w Kolbuszowej w latach 2021 do 2023 prowadził w sumie 229 postępowań w sprawach o ograniczenie bądź pozbawienie władzy rodzicielskiej, w tym czasie w pieczy zastępczej umieszczonych zostało w sumie 11 dzieci z terenu powiatu kolbuszowskiego (najwięcej z gminy Kolbuszwa), co stanowi zaledwie 5% wszystkich toczących się spraw.

IV. Diagnoza istniejącej infrastruktury w zakresie wspierania rodziny

Nazwa Placówki – Organ Prowadzący	Rodzaj prowadzonej działalności
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej	<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej w formach instytucjonalnych, wsparcia dziennego i opiece rodzinnej. - Pomoc psychologiczna i pedagogiczna. - Szkolenie rodzin zastępczych już istniejących oraz pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych i kierowanie na szkolenie do OA w Rzeszowie. - Realizacja zadań zawartych w ustawie.
Katolicka Placówka Wychowawcza „Nasz Dom” w Widelce	<ul style="list-style-type: none"> - Jest to całodobowa placówka socjalizacyjna przeznaczona dla dziewcząt. - Zapewnia wychowankom właściwe warunki powrotu do równowagi po przebytych doświadczeniach, a w szczególności właściwą, specjalistyczną pomoc lekarską i psychologiczną, w tym terapię. - liczba miejsc 12
Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza „PRZYSTAŃ”	<ul style="list-style-type: none"> - Pełni funkcję ponadgminnej placówki opiekuńczo – wychowawczej typu dziennego tzw. pomoc w nauce, zajęcia rekreacyjne, dożywianie - liczba miejsc 30

<p>Punkt Interwencji Kryzysowej w Niwiskich (hostel) administrowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnia schronienie dla osób z terenu powiatu kolbuszowskiego znajdujących się w sytuacjach kryzysowych czasowo uniemożliwiających pobyt w środowisku zamieszkania (środowisku rodzinnym). - Pomoc w szczególności: osobom doznającym przemocy fizycznej, psychicznej, wykorzystywanym seksualnie w rodzinie i poza nią, osobom przeżywającym gwałtowną, niekorzystną zmianę w życiu, osobom i rodzinom dotkniętym zdarzeniami losowymi. - Rodzinom i osobom przebywającym w PIK świadczona jest pomoc specjalistycznych usług zwłaszcza psychologicznych. - liczba miejsc 5
<p>Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kolbuszowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sprawuje opiekę nad dziećmi i młodzieżą w wieku od 0-19 roku życia. - Ma pod opieką 93 placówki oświatowe; przedszkola, szkoły, świetlice itp. (w tym szkoła specjalna). - Poradnia udziela pomocy dzieciom (od urodzenia) i młodzieży (do ukończenia edukacji) oraz ich rodzicom, opiekunom, nauczycielom i wychowawcom.
<p>NZOZ ANIMA w Kolbuszowej Centrum Psychiatrii</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poradnia zdrowia psychicznego prowadzi terapię indywidualną i grupową (leczenie uzależnień, zaburzenia psychiczne) - Dzienny oddział Psychiatryczny (terapia zajęciowa, psychoterapia indywidualna i grupowa)

<p>Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w Majdanie Królewskim, Cmolasie, Dzikowcu, Ranżowie, Niwiskach, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolbuszowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pomoc pieniężna w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych, świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności, rzeczowa w formie zakupu opału, dożywianie w szkołach, świadczenia opiekuńcze, oraz z funduszu alimentacyjnego. - Pomoc materialna dla uczniów, stypendia, zasiłki szkolne, organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. - Poradnictwo socjalne oraz poradnictwo specjalistyczne. - Pomoc asystenta rodziny. - Specjalistyczne usługi dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. - Grupy wsparcia dla rodziców przejawiających problem opiekuńczo – wychowawcze. - Przy każdym z ośrodków powołane zostały Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. - Przy Urzędach Gminy działają Gminne komisje do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. - Udzielane są porady prawne i obywatelskie w ramach projektu realizowanego przez Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Powiatu Kolbuszowskiego NIL. - Poszczególne gminy realizują projekty ze środków UE aktywizujące mieszkańców i wspierające rodzinę.
--	---

V. Analiza SWOT

Mocne strony:	Słabe strony:
<ul style="list-style-type: none"> - wykwalifikowana i doświadczona kadra zatrudniona w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie - funkcjonowanie placówki opiekuńczo - wychowawczej, która posiada wymagane standardy w zakresie opieki; - niski koszt utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej w porównaniu do innych powiatów; - prowadzenie szkoleń doskonalących rodziny zastępcze; - dostęp do pomocy specjalistycznej dla rodzin zastępczych; - udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej; - dobra współpraca pomiędzy instytucjami; - duża motywacja do dalszego kształcenia u wychowanków pieczy rodzinnej; - zabezpieczenie potrzeb w zakresie koordynatora- rodzinnej pieczy zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> - brak organizacji działających na rzecz wsparcia dziecka i rodziny zastępczej; - mała liczba osób chętnych do tworzenia nowych rodzin zastępczych; - brak propozycji pracy dla usamodzielnianych wychowanków; - brak mieszkań chronionych oraz mieszkań socjalnych dla usamodzielnianych wychowanków pieczy; - brak świadomości społecznej o potrzebach w zakresie pieczy zastępczej; - niechęć osób do korzystania z poradnictwa specjalistycznego; - brak wolontariuszy; - zaniebywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców biologicznych - funkcjonowanie tylko jednej zawodowej rodzin zastępczych na terenie powiatu;

Szanse:	Zagrożenia:
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość pozyskiwania kandydatów w zakresie pieczy zastępczej; - pozyskiwanie środków finansowych na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego; - sprawny system w zakresie pieczy zastępczej; - prowadzenie akcji promocyjnej na rzecz rodzicielstwa zastępczego; - utworzenie większej liczby zawodowych rodzin zastępczych, w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego; - zmiana mentalności rodzin; - wsparcie rodzin naturalnych w kierunku powrotu dziecka do rodziny; - szkolenia i warsztaty dla rodzin biologicznych „Szkola dla Rodziców”; - dostęp do funduszy Unii Europejskiej; - usprawnienie przepływu informacji w zakresie potrzeb społeczności lokalnej; - funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego. 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające środki finansowe na rozwój pieczy zastępczej; - brak chętnych rodzin do sprawowania funkcji rodziny zastępczej; - wypalenie rodzin zastępczych; - roszczeniowa postawa rodzin zastępczych; - brak chęci współpracy między instytucjami; - brak zaufania do instytucji pomocy społecznej; - wyłącznie ekonomiczn amotywacja w podejmowaniu roli rodziny zastępczej; - duża odległość PCPR od miejsc zamieszkania rodzin zastępczych; - brak chęci podnoszenia kompetencji i udziału w projektach ze strony rodzin zastępczych; - współfinansowanie opieki nad dzieckiem i rodziną przez gminy i inne powiaty; - luki w przepływie informacji w zakresie potrzeb i możliwości ich zabezpieczenia; - zła sytuacja demograficzna oraz brak spójnej polityki ludnościowej; - długa procedura sądowa.

VI. Cele i zadania programu

Cel Powiatowego Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 – 2026.

Za generalny cel (misję) Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 – 2026 uznaje się:

„Dalsze tworzenie warunków dla skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na jej rodzinne formy”

Cele szczegółowe:**Cel 1: Kontynuacja tworzenia kompleksowego systemu pozyskiwania, diagnozowania oraz szkolenia kandydatów na rodziców zastępczych.**

Zadania w ramach celu	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Źródła finansowania
Prowadzenie kampanii promującej pozytywny obraz rodzicielstwa zastępczego.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej	praca ciągła	środki własne powiatu, środki pozyskane z projektów
Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej wraz z partnerami	praca ciągła	środki własne, środki projektowe MPiPS, środki unijne.
Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej	praca ciągła	środki własne

Cel 2: Wspieranie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, aby mogły pełnić właściwie funkcje opiekuńczo – wychowawcze dla dzieci.

Zadania w ramach celu	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Źródła finansowania
Zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym, w szczególności poprzez zatrudnienie odpowiedniej liczby koordynatorów pieczy zastępczej oraz w ramach grup wsparcia	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	praca ciągła	środki własne, środki rządowe, pozyskane na podstawie art. 187 ust.1 pkt 2 ustawy.

Cel 3: Zapewnienie wsparcia i pomocy usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej.

Zapewnienie rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji	Zadania w ramach celu	Odpowiedzialni za realizację	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,	nie mniej niż raz w roku	źródła finansowania	źródki własne, środki projektowe, w tym środki budżetowe,
Zapewnienie pomocy i wsparcia usamodzielnianym wychowankom		Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we współpracy z opiekunami usamodzielnienia	praca ciągła		źródki własne, środki w tym unijne.	źródki własne, środki projektowe,
pieczy zastępczej, w tym pomocy psychologicznej i poradnictwa (prawnego, pedagogicznego i prawnego) dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w			Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przy współpracy Poradni	praca ciągła		źródki własne, środki projektowe,
Zapewnienie środków na przyznanie pomocy pieniężnej na kontynuację nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych.		Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,	Psychologiczno – Pedagogicznej oraz Poradni Zdrowia Psychicznego.		źródki własne powiatu	w tym środki unijne.
Zapewnienie środków na funkcjonowanie rodziny pieczy zastępczej, w tym na podwyżki wynagrodzenia dla rodzin zawodowych oraz na zadania fakultatywne wychowanków instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej do podejmowania nauki i stałego poszerzania swojej wiedzy i kompetencji zawodowych.		Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przy współpracy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej	Powiat Kolbuszowski, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	praca ciągła	lata 2024 – 2026	źródki własne, środki rządowe, pozyskane na podstawie art. 187 ust. 1 pkt 2 ustawy.
Utworzenie zawodowej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, w celu zabezpieczenia interwencyjnej formy pieczy zastępczej dla usamodzielnianych wychowanków w powiecie.		Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,	lata 2024 – 2026	źródki własne, środki w tym unijne.	źródki własne, środki projektowe, w tym środki unijne.

Cel 4: Zapewnienie profesjonalnego wsparcia i pomocy dla systemu pieczy zastępczej w powiecie poprzez dbałość o profesjonalną i wykwalifikowaną kadre.

Zadania w ramach celu	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Źródła finansowania
Zapewnienie szkoleń i ciągłego podnoszenia kompetencji kadry pomocy społecznej pracującej na rzecz pieczy zastępczej w powiecie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	praca ciągła	źródki własne, środki projektowe, w tym unijne.
Zapobieganie negatywnym skutkom pracy w systemie pomocy społecznej, zwłaszcza wypaleniu zawodowemu, poprzez budowanie system wsparcia dla pracowników pieczy zastępczej.	Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,	praca ciągła	źródki własne powiatu, środki pozyskane w ramach projektów.

VII. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2024 - 2026

7.1 Aktualnie funkcjonujące w powiecie rodziny zastępcze

Na podstawie nowo obowiązujących przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 1 stycznia 2012 r. mogą funkcjonować następujące rodzaje rodzin zastępczych:

- 1) **spokrewnione** – rodzinę zastępczą mogą tworzyć tylko najbliżsi członkowie rodziny tj. rodzeństwo lub dziadkowie;
- 2) **niezawodowe** – opiekę mogą sprawować osoby prawnie obce dla dziecka, odpowiednio przeszkolone. W takiej rodzinie można umieścić w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci.
- 3) **zawodowe** (w tym o charakterze pogotowia opiekuńczego) – profesjonalnie wyszkolone rodziny, które za swoją pracę otrzymują wynagrodzenie.

Na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonują:

Rodzaje rodzin zastępczych	Liczba rodzin	Liczba dzieci.
spokrewnione	3	3
niezawodowe	7	9
zawodowe	1	3
Razem	11	15

Obecnie na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonuje w sumie 11 rodzin zastępczych (w tym 3 rodziny spokrewnione, 7 niezawodowych i 1 zawodowa) w których jest umieszczonych 15 dzieci. Liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci w tych rodzinach ulega ciągłym zmianom.

7.2 Aktualne potrzeby w zakresie tworzenia nowych rodzin zastępczych

Liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej wg. danych uzyskanych z poszczególnych gmin (dane na dzień 30.12.2023 r.):

Gmina	liczba dzieci
Kolbuszowa	2
Cmolas	4
Dzikowiec	0
Majdan Królewski	3
Niwiska	0
Raniżów	5
razem	14

Liczba oczekujących rodzin zastępczych – 2

Liczba miejsc w tych rodzinach – 2

7.3 Limit rodzin zawodowych w latach 2024 -2026

Limit rodzin zawodowych (czyli maksymalna liczba rodzin zawodowych mogących funkcjonować w danym roku) określony został na podstawie danych uzyskanych z gmin powiatu kolbuszowskiego i przedstawionych w punkcie 7.2 oraz rozeznania potrzeb i praktyki w zakresie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej i przedstawia się następująco:

- 1) rok 2024 - 2 rodziny zastępcze zawodowe,
- 2) rok 2025 - 3 rodziny zastępcze zawodowe,
- 3) rok 2026 - 3 rodziny zastępcze zawodowe (w tym 1 o charakterze pogotowia).

VIII. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024– 2026 są środki finansowe:

- 1) z budżetu Powiatu Kolbuszowskiego;
- 2) z budżetu państwa;
- 3) z budżetów samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust.8 ustawy,
- 4) z budżetów samorządów powiatowych, zgodnie z art. 191 ust.4 ustawy,
- 5) z Unii Europejskiej,
- 6) z odpłatności rodziców biologicznych,

IX. Beneficjenci Programu

- 1) dzieci przebywające w pieczy zastępczej;
- 2) rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka;
- 3) rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 4) osoby usamodzielniane;
- 5) kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz rodziny zastępczej niezawodowej;
- 6) rodziny przejawiające problem opiekuńczo – wychowawcze oraz zagrożone przemocą;
- 7) rodziny pomocowe sprawujący czasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców;
- 8) kierownictwo i wychowawcy placówki.

X. Realizatorzy programu

Głównym realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej przy współpracy:

- 1) Rodzin zastępczych;
- 2) Placówek opiekuńczo- wychowawczych;
- 3) Opiekunów usamodzielnienia;
- 4) Policji;

- 5) Poradni Pedagogiczno – Psychologicznej;
- 6) Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej;
- 7) Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego oraz kuratorów;
- 8) Organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych.

XI. Ewaluacja i monitoring programu

Ewaluacja to process systematycznego gromadzenia informacji na temat działania, właściwości i rezultatów programów, personelu oraz produktów, które są wykorzystywane przez specjalistów do redukcji niepewności wokół program i poprawienia jego efektywności, a także służą podejmowaniu decyzji z uwagi na to, co owe programy, personel lub produkty robią oraz czego dotyczą. Podstawą gromadzenia danych dotyczących wdrażania Programu, wywołanych skutków, zamierzonych celów, oczekiwanych rezultatów, będą wypowiedzi/opinie beneficjentów i realizatorów Programu, ocena sytuacji dziecka oraz zasadność dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, indywidualne programy usamodzielnienia, decyzje administracyjne wydane na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Przez monitoring rozumie się process systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanego Programu w aspekcie finansowym i rzeczowym. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji Programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej. Program jest spójny z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych. Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024 – 2026 odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą Radzie Powiatu w Kolbuszowej w formie corocznego sprawozdania z efektów pracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej w zakresie pieczy zastępczej za dany rok oraz Zarządowi Powiatu w Kolbuszowej w corocznym sprawozdaniu z działalności jednostki wraz z zestawieniem potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.

Opracowanie:

Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

